

Tollbamondás

Böhm Sándor somogyvámosi tanító lánya, Olga(,) és Lotz János egymásba szerettek. El is jegyezték egymást. Lotz a Pázmány Péter Tudományegyetemen tanult, amikor kétéves tanulmányutat nyert Stockholmba. Átmenetinek gondolták ezt a távollétet, ezért Olga nem ment el vele. A háború kitörése miatt azonban Lotz nem tért vissza Magyarországra, hanem a semleges Svédországban folytatta germanisztikai kutatásait. A jegyespár között megszakadt a kapcsolat. Olga férjhez ment, s később Lotz is feleségül vett egy amerikai lányt.

Olga fia, Pálvölgyi Sándor(,) és Lotz fia, Charles Peter Lotz 2014 márciusában találkozott Bonyhádán, az Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny döntőjén. Mindkettőjük nagyon örült a találkozásnak, s vidáman beszélgettek a családi legendárium történeteiről. A találkozó végén Charles Peter megjegyezte: „Ha a szüleink annak idején összeházasodtak volna, mi most nem lennénk itt. A sors útjai kifürkészhetetlenek!”

Útmutató a tollbamondáshoz

Írjuk fel a táblára: Böhm, Charles Peter (kiejtése: csársz pítör)

Hívjuk fel a diákok figyelmét, hogy kétéves szót betűkkel írják le!

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden diák végez.

Javítás: Minden hibáért (vesszőhibáért is!) 1 pont levonás jár a 20 pontból.

Helyesírási feladatok

1. Írd le helyesen az alábbi kifejezéseket!

10/

bükk-, mogyoró- és nyírfafélék

tizenkilenced-magunkkal

divatlap-szerkesztőség

házipeladat-jegy

sakk-matt

háromhavonta

egyszótagos

szerteszét szór

örökkön örökké

műanyag kád

2. Helyes az alábbi szavak elválasztása? A helyteleneket javítsd, a helyeseket pipáld ki!

10/

Bo-lo-gna

Mün-chen PIPA

Cam-bridge vagy Camb-ridge

Mar-seille PIPA

Budd-ha PIPA

Des-sew-ffy

Brno

Beth-len PIPA

Mi-che-lan-ge-lo PIPA

Lu-ther

3. Alkalmazd a kis-én nagyköötőjeleket ott, ahol szükséges! Legyenek egyértelműek a jelöléseid! 13/

biológia–kémia tanár

1848–49-ben

Rác–Endre–Szemere Gyula: Mondattani elemzések

Kecskés-Balogh Eszter

az 1–4. osztályban

Kazinczy-verseny

nap nap után

kutya-macska barátság

időről időre

réges-régi

Cseh–Morva-dombság

Jagelló-ház

Visegrád környéke

4. a) Pótold az alábbi szabályok hiányzó részeit! Segítségül megadtuk a kiegészítendő szavak, szókapcsolatok kérdőszavát.

b) Írj egy-egy példát is az egyes szabályok illusztrálására!

10/

Az igekötők közül csak a **két vagy több szótagúakat/szótagból állókat** (Melyeket?) tekintjük külön összetételi tagnak. **Pl.: előadó-művészet, adat-visszakeresés stb.**

Két (Hány?) kötőjelet használunk azokban a többszörös összetételekben, amelyeknek tulajdonnévi vagy betűszós előtagja is kötőjellel kapcsolt összetétel. **Pl.: QR-kód-leolvasó, Nobel-díj-átadás stb.**

Kisbetűvel (Milyen?) kezdjük és **különírjuk** (Hogyan?) a földrajzi nevekhez nem tartozó alkalmi jelzőket.

Pl.: olasz Alpok, erdős Bükk, kék Duna stb.

A tulajdonnevek és a közszók összeforrásából keletkezett összetett szavakat **kisbetűvel** (Milyen?) kezdjük; ha pedig az előtag idegen szó, magyarosan írjuk.

Pl.: ádámcsutka, pálfordulás, dízelmotor stb.

Ha az idegen írásmód szerint írt tulajdonnév végén néma (hangérték nélküli) betű van, vagy ha az utolsó kiejtett hangot betűknek bonyolult együttese jelöli, akkor a toldalékokat mindig **kötőjellel** (Hogyan?) kapcsoljuk a szóhoz. **Pl.: Rousseau-val, Moliere-rel, Shakespeare-rel stb.**

Egy pont jár a helyes kiegészítésért, egy, ha a példa írásmódja helyes.

5. Döntsd el, hogy a megjelölt helyen kell-e pontot alkalmazni vagy nem (I=igen N=nem)!

8/

	Betűjel
A 2022_ őszi termés kiváló volt.	I
Január 22_-e a magyar kultúra napja.	N
1492_ fordulópont az emberiség történetében.	N
2019_ és 2021_ között nem jártam külföldön.	N
2023_ első felében érdekes dolgok történtek velem.	N
2023_ hősei a kutató-mentő szolgálat tagjai.	N
A 2023_ utáni események kedvezően alakultak.	N
2023. máj. 1_ és 5_ között fog megszületni a kistesóm.	I

6. Egészítsd ki a következő szavakat ly-nal vagy j-vel!

9/

eltévelyedés, selypít, gerjeszt, tökély, gejjír, csuklyásmajom, tajték, törköly, rája

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____